

Gemeente Renkum

Generaal Urquhartlaan 4
6861 GG Oosterbeek
Telefoon: 026 – 33 48 111

Verlag

Bijeenkomst:	1° Bijeenkomst Klankbordgroep Reconstructie Oosterbeek Noord-Oost, buurt Talud
Datum bijeenkomst:	9 september 2021
Aanwezig:	zie bijgevoegde presentielijst
Volgende bijeenkomst:	23 september 2021

1. Opening

Aanwezigen worden, namens de wethouder en de projectorganisatie, van harte welkom geheten door de gespreksleider. Het programma voor de avond wordt met aanwezigen gedeeld. Het is de bedoeling dat de aanwezigen, verdeeld over 3 groepen, roulerend input leveren aan de thema's "Wegen en Riolering", "Groen en Klimaat" en "Verkeer en Parkeren". Wethouder Joa Maouche deelt zijn visie op het project. De leden van de projectorganisatie worden voorgesteld.

2. Thema "Wegen en Riolering"

Wegen en Riolering
Gemeentelijk rioleringsplan
Afkoppelen openbare ruimte
Programma van Eisen

Basis

Wegen en trottoirs gaan tot de erfgrens eruit.

Riolering gaat tot de erfgrens eruit. Huisaansluitingen op eigen terrein blijven zitten.

Riolering wordt opnieuw aangebracht en het hemelwater op gemeentegrond wordt afgekoppeld.

Riool ligt op een aantal plekken relatief ondiep. Bij het nieuwe ontwerp willen we dit dieper leggen zodat er voldoende dekking is.

Bij het ontwerp van de riolering wordt zoveel mogelijk nu al rekening gehouden met de energietransitie.

Hoewel nu nog niet bekend is hoe die er voor de wijk uit gaat zien. Maar we willen zoveel mogelijk voorbereid zijn voor bv een warmtenet.

Nieuwe weg komt erin, er worden gebakken stenen in de rijbaan aangebracht. Profielen en indeling zijn nog niet bekend. Voorbeeld qua materialisatie is de Corneliaschadeweg.

Input vanuit de klankbordgroep

We weten nog niet hoe de energietransitie eruit gaat zien. Het slim terugleggen van de riolering moet niet ten koste gaan van bestaande bomen en nieuw groen voor iets waarvan je nog niet weet of het er wel komt en hoe. Dit moeten we samen gaan ontwerpen. De kwaliteit en levensverwachting van het bestaande groen moet daarvoor ook goed in beeld zijn.

Er komt nu een kans om toekomstgericht de ondergrondse ruimte qua riolering gunstig te ontwerpen.

Kunnen we nu al de wijk van het gas afhalen?

Nee, dat gaat niet lukken, de ontwerpoppaaf in Nederland is te groot, er is nog geen concreet plan voor de wijk en de nutsbedrijven lopen tegen hun voorbereidings- en uitvoeringscapaciteit aan. Daarnaast is er nog een tekort aan kennis wat de beste manier voor de energietransitie voor deze wijk zou moeten zijn en is nog niet bekend hoe de financiële middelen georganiseerd gaan worden.

<p>Gebakken klinkers zijn een duurzame oplossing. Herbruikbaar en eenvoudiger herstel bij onderhoud in of aan de weg. Ook in het licht van de toekomstige energietransitie is het aanbrengen van klinkers een toekomstgerichte maatregel. De kleur is als die in de Corneliaschadeweg. Suggestie wordt gedaan om te kijken of de kleur steen ook van invloed is op hittestress en daar dan eventueel een andere keuze in te maken.</p>
<p>Het profiel van de weg kan bepalend zijn hoe de inrichting beleefd wordt. Een hol profiel (V-profiel) geeft een andere beleving en beeld dan een bol profiel. Waarbij de hoogte van trottoirbanden dan ook nog weer rol spelen. Dit moeten we samen gaan ontwerpen. Aan beide profielen zitten voor- en nadelen.</p>
<p>Zou het hemelwater ook in de weg kunnen en zou dit kunnen bijdragen aan het verminderen van hittestress? Suggestie nemen we mee.</p>
<p>Voor het afkoppelen van de openbare ruimte willen we zoveel mogelijk opvangen en vasthouden op de plek waar het valt, dus voorkomen dat hemelwater naar beneden stroomt en we daar een heel grote voorziening moeten maken en te voorkomen dat daar wateroverlast ontstaat.</p>
<p>De positie van de huidige verlichting staat niet ter discussie. Er wordt op dit moment een vervangingsslag binnen de gemeente uitgevoerd. Bij het ontwerpen dient de positie van de lichtmasten meegenomen te worden. Het kan dan zijn dat een mast iets verschuift (minimaal) ten opzichte van de huidige positie als dit bijvoorbeeld een extra p-vak of een boom mogelijk zou maken.</p>
<p>We gaan lijn brengen in de in/uitritten. Aangegeven wordt dat handhaving ook fijn zou zijn.</p>
<p>Hoe wordt omgegaan met parkeren van auto's van bedrijven? Dat is een aandachtspunt en een uitdaging.</p>
<p>Het afkoppelen van de openbare ruimte levert extra onderhoud op. We gaan de aannemer uitdagen om in het ontwerp slimme oplossingen te bedenken om de kosten daarvoor zo laag mogelijk te houden. Dit geldt sowieso voor het hele ontwerp. Een beheersbare en onderhoudbare openbare ruimte. We koppelen af om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - te voorkomen dat hemelwater zich vermengt met vuilwater en dan bij de zuivering weer schoongemaakt moet worden. In dit specifieke geval komt het water ook nog bij het gemaal Mariëndal uit en moet het ook nog omhoog gepompt worden. Zonde van de energie. - buien steeds heftiger worden en op lager gelegen delen steeds meer overlast veroorzaken - de belasting op het riool stelsel te verminderen. Wat niet in de rioolbuis gaat hoeven we ook niet af te voeren. <p>Afkoppelen van de particuliere tuinen en woningen, en dus het water op eigen terrein houden, draagt aan deze punten ook sterk bij.</p>
<p>Een aantal KBG-leden heeft al afgekoppeld en geeft aan dat dit goed werkt. Goede zandgrond. Er is veel enthousiasme onder de KBG-leden die al afgekoppeld hebben.</p>
<p>Aandacht gevraagd voor het profiel i.r.t. strooien tijdens gladheid.</p>
<p>Er wordt onderzoek gedaan naar mogelijk niet gesprongen explosieven tijdens graafwerkzaamheden. In eerste instantie is dit een historisch onderzoek en afhankelijk van de uitkomst gaan we daar tijdens de uitvoering rekening mee houden.</p>
<p>Voldoende dekking op de riolering is nodig om de kwaliteit en de levensduur van de riolering te waarborgen.</p>

Er is de afgelopen jaren op enkele plekken nieuw asfalt aangebracht in de wijk om de wegen en de fundering zolang mogelijk mee te laten gaan. Nu zijn de wegen en de fundering echt aan vervanging toe.
Het huidige rioolstelsel bestaat uit één buis in de weg waar zowel afvalwater als hemelwater door heen gaat. Na de reconstructie is er één buis voor het afvalwater en hebben we voor het hemelwater aparte voorzieningen aangelegd. Er is geen koppeling met het afvalwater.
De airborneroute heeft qua ontwerp best veel impact. En dat voor maar 1 dag per jaar. Zou dit ook anders kunnen?
Qua ontwerp rekening houden met vrachtverkeer dat door de straten rijdt. Er ontstaat schade. Belangrijker misschien nog wel is het voorkomen van vrachtverkeer in de wijk. Het lijkt ook wel of vrachtwagens via de navigatie door de wijk heen gestuurd worden. Is dit te voorkomen?
We zijn nog in overleg met de nutsbedrijven. We hebben de nutsbedrijven gevraagd om voor de reconstructiewerkzaamheden vervanging of aanpassing van de netwerken te doen als dat nodig is. We willen voorkomen dat de nieuwe weg op korte termijn weer open moet voor de nutsbedrijven. We kunnen dit helaas niet altijd voorkomen, maar de nutsbedrijven zijn nu benaderd om dit goed uit te zoeken. We hebben ook gevraagd om met elektrisch rijden en zonnepanelen rekening te houden. Nutsbedrijven komen hierop terug.
Is het ook mogelijk om de huisaansluitingen op eigen terrein te vervangen? Gemeente neemt dit niet mee in het plan, wel is het het moment als buurt om hier slimme dingen in te doen. Bv met de aannemer hier een plan voor op te stellen en gelijk of voorafgaand de reconstructie van de openbare ruimte te organiseren en bekostigen als buurt. Als er veel vraag naar is, dan wil de gemeente hier het initiatief voor naar de aannemer toe nemen.
In oudere wijken werd vroeger gebruik gemaakt van zinkputten voor het afvalwater. Deze zijn nu niet meer in gebruik en liggen wellicht nog op de particuliere terrein. Suggestie vanuit de KBG is om deze, als ze nog aanwezig zijn, in te zetten voor het afkoppelen particulier terrein.
Er wordt aandacht gevraagd voor problemen die afkoppelen mogelijk nadelig beïnvloeden. Denk bijvoorbeeld aan Arnhem, waar lagen met klei en leem voor problemen hebben gezorgd. Gemeente neemt dit mee in het ontwerp. De bodemonderzoeken zijn hier al op ingericht.
Het zou mooi zijn als het plein Zaaierplein ook meegenomen kan worden in het ontwerp. En dat er naast de inrichting voor kinderen ook andere doelgroepen hier terecht kunnen.
Suggestie wordt gedaan om het Talud mee te nemen als locatie om afkoppelvoorzieningen te maken. Dat is lastig omdat het Talud hoger ligt.
Afkoppelen is niet verplicht voor bewoners. Wel wil de gemeente dit stimuleren. Amsterdam verplicht dit al. Geen nieuwe tegels meer in de tuin. De gemeente Renkum is wel bezig met een regenwaterverordening, maar hecht nu veel waarde aan bewustwording bij de bewoners en stimuleren om zelf aan de slag te gaan.
Klinkers maken meer geluid. Dat geldt pas vanaf een snelheid van 50km/h. Onderzoek en metingen hebben uitgewezen dat bij 30km/h er nauwelijks verschil is. Het is wel belangrijk dat de bestrating vlak en strak aangelegd wordt. Dit is een kwaliteitspunt voor de aannemer en de gemeente.
Bij het ontwerp proberen we zoveel mogelijk dubbele functie toe te passen. Bv parkeren en waterberging. Groen in parkeervakken is ook een mogelijke oplossing.
Kan in de wijk ook aan collectieve afvalinzameling worden gedaan? Vraag wordt uitgezet bij de collega's.

3. Thema “Groen en Klimaat”

Kaders vanuit gemeente/Rijk:

Energie en klimaatadaptatie
Ambitieweb GWW
Routekaart voor energie: energieneutraal in 2040
2050 Klimaatrobuuste gemeente

Groen
Groenstructuurplan: <ul style="list-style-type: none">○ Hoofdgroenstructuur (donkergroen op getoonde kaart) moet intact blijven (lanen)○ Bevorderen biodiversiteit○ Kwaliteit voor kwantiteit○ Aanpak hittestress○ Inzet op behoud (mooie) bomen, mits deze bijdragen aan een omgeving die 60 jaar mee kan.

Input vanuit de klankbordgroep
Is het lichtgroen gearceerde deel op de kaart nog aan te passen? Komen hier geen bomen? Hier komen wel bomen, maar geen doorgaande laan i.v.m. beperkte ruimte. De invulling van het soort groen moet nog worden bepaald.
Zieke bomen mogen weg.
Een nauwelijks te belopen stoep inruilen voor groen is een optie, maar als er aan één zijde een stoep komt, dan geen boom in de stoep. Dan liever aan de zijde van de parkeerplaatsen.
Meer groen in de wijk, bijvoorbeeld eiken terug op de Jan van Emdenweg. Bomen planten tegen hittestress. Is er onderzoek gedaan naar hoeveel bomen er nodig zijn om hittestress te voorkomen? Dan zou de hele wijk ingericht moeten worden als de van Ewijkweg.
Woonerfachtige constructie (weg op 1 niveau).
Aandacht voor emissieloze voertuigen tijdens uitvoering. Als dit heel duur is, dan liever de kosten investeren in de aanleg van een duurzame wijk.
Hoe groot worden de te planten bomen? Liever niet te klein. Dit zullen bomen worden tot 3 meter, omdat deze beter aanslaan.
Wat zijn de criteria voor de levensvatbaarheid van een boom? Als er bijvoorbeeld een mooie boom in een parkeervak staat, dan kan overwogen worden om het parkeervak weg te halen voor optimale groei van de boom.
Stimuleren boom in voortuin door gemeente.
Blijft de van Ewijkweg in de bomen? Ja, er wordt individueel per boom bekeken of deze behouden kan worden (veroorzaakt de boom schade en nog 60 jaar mee kan).
Milieubewustzijn uitvoerende aannemer is belangrijk.
Voorkomen hittestress stimuleren:

<ul style="list-style-type: none"> - Tegels eruit - Stimuleren groene daken (liggen projectgebied, is hier beleid op?)
Peren Hilhorstweg zijn niet bijzonder, bloeien wel mooi.
Doorstroming wijk is prima, doorstroming mag wel iets minder ten gunste van groen.
Zijn de waardevolle (monumentale) bomen in de wijk in beeld gebracht? Ja, er staan geen waardevolle bomen in de wijk. Wel mooie bomen.
Heeft er al onderzoek plaatsgevonden? Ja, op dit moment heeft een ecologisch onderzoek plaatsgevonden. Het onderzoek naar vitaliteit en stabiliteit van de bomen wordt nog uitgevoerd.
Bloembakken werken verkeersremmend en zoveel mogelijk behouden.
Lindes vaker snoeien, worden groot en geven veel troep.
Wens voor hoge bomen. Dit moet wel kunnen, ander groen (bijvoorbeeld groot blad) draagt ook bij aan het verminderen van hittestress.
Gemengde bomen.
Is er al nagedacht over de soorten bomen? Nee, per locatie wordt bekeken wat er past.
Als er bomen in de voortuin worden geplant, is dat dan vervanging voor een boom in de openbare ruimte? Het is een combinatie van ontwerp + vergroenen door bewoners (niet óf-óf, maar én-én)
Diversiteit van bomen, het hoeft niet persé een laan te zijn.
Er is een wens voor veel bomen en veel groen, dit betekent iets voor het verkeer. Aandacht voor de verkeerssituatie (Airborne wandeltocht, brandweer etc.).
Is het parkeren op de openbare weg verhard of half verhard? Voorkeur voor half verharde parkeerplaatsen. Er ligt nog geen ontwerp.
Welke materialen worden toegepast? Gebakken klinkers zijn mooier en duurzamer dan betonstenen.
Groen is meer dan alleen bomen, maar bijvoorbeeld ook struiken en bloemrijk grasland. Combineer dit met bijvoorbeeld insecten. Adoptie van een boomspiegel door bewoners is een mogelijkheid. Bewoners geven aan dat versloffing van onderhoud op termijn op de loer ligt.
Hoe wordt een grote hoeveelheid water door neerslag goed geïnfiltreerd? In geval van extreme situaties zal er tijdelijk hinder blijven zijn, maar er wordt ingezet op het voorkomen van schade (plan is nog niet uitgewerkt).
Kan de gemeente het "ontstenen" van voortuinen stimuleren? Ja, maar de gemeente kan dit niet afdwingen.
In het ontwerp rekening houden met de toegankelijkheid van o.a. mindervaliden door bijv. een éézijdig trottoir.
Worden bomen verjongd?

Dit is afhankelijk van de uitkomsten van het nog uit te voeren vitaliteit, - en stabiliteitsonderzoek.
<p>Wat is vanuit het project de visie op de wijk rekening houdend met de 3 thema's? Welk thema gaat voor het andere?</p> <p>Er is niets in beton gegoten, dit hangt af van de creativiteit, wat bewoners willen en de ambitie van de gemeente (bijvoorbeeld groen i.v.m. hittestress).</p>
Wordt er al rekening gehouden met de energietransitie?
<p>In de enquête stond iets over beekjes?</p> <p>Hiermee worden wadi's bedoeld ten behoeve van waterinfiltratie.</p>
Noorderweg: Airborne-bussen 1 keer per jaar versus vergroenen/prettige leefomgeving 365 dagen per jaar.
<p>Hoe zit het met infiltratievoorzieningen?</p> <p>Maatwerk per locatie.</p>
Oudere en jongere bomen planten.
Eénzijdige stoep, boven aan overzijde.
Verwijzing naar Stichting Steenbreek: wil de leefomgeving vergroenen aan de hand van 4 kernthema's biodiversiteit, klimaatadaptatie, sociale cohesie en gezondheid.

4. Input thema "Verkeer en Parkeren"

Mobiliteit, Verkeer en Parkeren
Gemeentelijk verkeer en vervoerplan 2010
Parkeernota 2014-2020
CROW normen
Beleidsregels uitritten en uitwegen
Programma van Eisen Openbare Ruimte Gemeente Renkum

Input vanuit de klankbordgroep
<p>Parkeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niet meer parkeerplaatsen? - Deelauto's
Snelheid!
Woonerf.
Parkeerruimte optimaliseren.
Kindvriendelijkheid stoepen.
In, - uit, of doorheen rijden?
Parkeerplaatsen zo inrichting dat omvorming eenhoudig kan.
Minder rechte straten:

- Snelheid - Denk in dwarsverbindingen
Auto te gast.
Zichtbare speelplekken.
Shared space/ spelen op straat.
Voetganger (ook) op straat?
Illegale inritten/ parkeerplaatsen in voortuin aanpakken.
Ruimte "beschikbaar" voor nieuwe invulling? Bijv. garageboxen.
Aandacht voor groot vrachtverkeer.
Kinder, - en senioren-proof.
Niet meer parkeerplaatsen.

5. Afsluiting

Algemene vragen en/of opmerkingen:

- Ik had geen zin, maar ik voelde me gehoord;
- Positief verrast. Niet alleen parkeren en verkeer. Fijn dat het gericht is op wonen;
- Kritisch: mooi om te sparren, wel spanning in wat er mee gedaan wordt. Wat zullen we ervan terug gaan zien? Goede sfeer in de groep. Is het wel een goede afspiegeling in de wijk?
- Er is ambitie in deze groep, dat is fijn;
- Wat is onze rol in de besluitvorming in het verdere traject?
- Rol afhankelijk ook van de aannemer? In hoeverre doe je mee? Spreken we namens de wijk of niet? Mede afhankelijk, ja. Op 1 of 2 straten na is uit alle verschillende straten er iemand aanwezig,. Alleen Vivare is niet aanwezig, De vorm van participatie is afhankelijk van het bouwteam. We gaan het nooit allemaal eens worden. Middenweg vinden, dus wel een adviserende rol in de vorm van een co-creatie. Beleidskader zit erbij.
- We hopen natuurlijk dat de klankbordgroep leden ambassadeurs worden;
- Worden we er ook bij betrokken als dingen anders worden in de realisatiefase? Bijvoorbeeld dilemma's naar aanleiding van warmtenetten. Kan impact hebben om de inrichting boven. We zitten dan nog in de ontwerpfase in het bouwteam. Daar is daar ruimte voor;
- Wethouder: in de uitvoering blijven bewoners betrokken. Als er dingen anders zijn, ga je in gesprek;
- Spreekuur blijft ook doorgaan in de realisatiefase;
- Is de regeling groene metropoolregio Arnhem – Nijmegen een optie? Dit wordt gecheckt. Nagekomen: er bestaat geen subsidieregeling van de Groene Metropoolregio, gericht op gemeenten.
- Positieve reacties op klinkers, wel zorgen geluidsniveau;
- Fijn om te zien, dat er bewustwording is voor hemelwater afvoer;
- Er zijn goede suggesties en ideeën ingebracht. Waarom nu niet over nadenken, het leeft!
- Aandacht voor bomen, stimuleren hebben bomen in particuliere tuinen en vergroening in het algemeen;
- Goed dat het niet alleen over te weinig parkeerplekken gaat;

- Wat vinden we belangrijk? Snelheid moet omlaag, kindvriendelijker. Kunnen we afspreken dat er niet meer parkeren komt? Deelauto's. 'Auto te gast'

Aanwezigen worden hartelijk bedankt voor hun komst en goede suggesties en ideeën.

De 2^e bijeenkomst met de klankbordgroep staat gepland op donderdag 23 september a.s. om 19.30 uur. Aanwezigen ontvangen een verslag van de 1^e bijeenkomst.

Aanwezigen 1^e Bijeenkomst klankbordgroep

H. Blanke
R. Luyten
A. van Schaik
C. Lenting
O. van Aagten
A. Otto
Chiel
S. Potman
T. van Loon
W. Meijer
L. de Graaf
C. van Dijk
S. Lingbeek
G. Oosterhuis
J. Smedes
P. Overgaag
H. Meesters
A. Beekhuizen

R. Berentsen
M. Dorigo
W. Tiggeloven
M. Pruijs
A. Bos (Dorpsplatform Oosterbeek)
P. Bosman (Renkum voor Elkaar)
J. Maouche (wethouder gemeente Renkum)
H. de Gelder (gemeente Renkum)
E. Vink (gemeente Renkum)
M. Wille (gemeente Renkum)
M. Hover (gemeente Renkum)
K. Wegerif (gemeente Renkum)
J. Ebeling Koning (gemeente Renkum)
J. van Stiphout (gemeente Renkum)
M. de Kleijn (gemeente Renkum)
M. van Duuren (gemeente Renkum)
E. Beijne (gemeente Renkum)
G. Lebbink (gemeente Renkum)

Toehoorders: afgevaardigden van geselecteerde aannemers in aanbestedingsprocedure.